

Johanna Westerdijkviering

Er viel een hoop te vieren, constateerden wij gelijk
Het leven en de carrière van mejuffrouw Westerdijk.
Fraaie boeketten links en rechts, en nu maar hopen dat
Geen enkele gerbera een enge plantenziekte had.

Dames in mooie jurkjes drupten een voor een naar binnen
In deze kouwe aula, waar het feest dra zou beginnen.
Geen koffie of taart, maar men trakteerde ons, heel chique
Op cultuur, een stemmig stukje levende muziek.

De aula zweeg eerbiedig, en om vijf voor half twee
Maakten de vrouwen van de middag hier heel plechtig hun entree.
Gezeten op de eerste rij hoorden zij het ensemble aan
En na de ouverture kwam de frêle dagvoorzitter voor ons staan.

Een dichtheid fythopathologen zoals zij nog nimmer zag
Alleen al daarom was vandaag een vreugdevolle dag.
Westerdijk, zij zag zichzelf baanbreekster, leerden wij
Maar voornamelijk omdat dat over haar vakgebied wat zei.

Van een saai leven gaan zelfs schimmels dood, Ineke meldde het maar even
Dus een opwindend samenzijn, dat was vandaag het streven.
“Hier stond ze”, meldde Jet ons alsof zij Toon Hermans was
En ze kreeg luid applaus, vertelde zij toen aan de klas.

Een historische gebeurtenis, vond zelfs de politie-inspecteur, zei Jet
Die met een fakkel optocht luister moest worden bijgezet.
Een kort geschiedenislesje, waarin werd gereveleerd:
De oudtante van Jet, had bij Johanna gestudeerd.

Tante Beerie die vertelde Jet geweldige verhalen
Johanna kon goed jodelen, stond zij hier blij te stralen.
Een foto van de bul van tante Beerie uit de kast
Waarop alle mannennamen waren doorgekrast.

Tante Beerie, koud getrouwd, docente biologie
Toen zij een getrouwde vrouw was, mocht zij dat dus nie.
Ja, haar man vervangen, toen ie ziek was korte tijd
Zo werkte het ministerie toen, tot Jet d’r spijt.

“We moeten meer doen”, meldde zij tenslotte aan de klas
Ze zag goede wil, maar ook dat lange adem nodig was.
“Durf, wees niet bescheiden, ga voor je ambities en je droom
En rijdt je, als je benoemd wordt niet te pletter tegen een boom.”

Drie generaties vrouwen toen, waar Jet over begon
Alle drie, meer of minder gehinderd door een glazen plafond.
Na haar inspirerende speech kreeg zij een geurkaars en ten tweede
Een iepenparfum, deelde Ineke vrolijk mede.

Naast mij staat trouwens Maarten, meestal speel ik met zijn vrouw
Maar die is ziek, gelukkig dat hij haar vervangen wou.
Hij doet dat wel vaker, een succes vind ik het niet
Dit is de 10^e keer, hij speelt altijd ditzelfde lied.

Toen Patricia Faasse, die kalm, en goed op haar gemak
Vol liefde over de bejubelde Johanna Westerdijk sprak.
Een meisje dat tussen kikkervisje en een bruisend nachtleven laveerde
Dat werkte en dat feestte en de planten bestudeerde.

Villa Java werd haar universum, verklaarde Faasse luid
Of je homo was, wat je geloof was, 't maakte haar niet uit.
Niemand werd uitgesloten, iedereen mocht participeren
Zonder onderscheids des persoons, allemaal planten bestuderen.

In de jaren 40 was het in de villa stil geworden
Feesten en vrolijkheid waren er niet meer aan de orde.
Westerdijk, 62 jaar oud, speelde piano, hoorden wij
Een kwetsbare oude dame, en de oorlog zo dichtbij.

Een schitterende monoloog, een mooie underscore
Maar Johanna en Patricia, gingen allebei snel door.
Alle Menschen werden Brüder, Patricia zweeg de stemmen zongen
En ik moet bekennen dat de tranen mij even in de ogen sprongen.

Toen sprak Pedro Crous, en ja verdomd, het was weer prijs
Op zijn blauwe stropdas na in vijftig tinten grijs.
Pedro kwam met een onthulling, en een lullige linnen tas
Met daarin een mok, waarop veel moois te lezen was.

Een schimmelsymposium, Famous Funghi in 't verschiet
En nog meer mooie activiteiten, nou, was dat leuk nieuws of niet?
Toen Francine Govers en wat leuk dat zij hier stond
Ze deed aardappelen en penen, hield de hutspot graag gezond.

Tussen de aardappeleters van Van Gogh en de McDonalds zei Francien
Was veel hetzelfde gebleven, zoals wij allemaal konden zien.
Plantenschimmels zijn flexibel, net zoals de griep
Nog altijd kampen wij met zieke aardappel of iep.

De hoogleraren zijn mannen, en meer vrouwen wel het streven
Maar ook hier was akelig veel hetzelfde gebleven.
Stap in Johanna's voetsporen, de oproep van Francien:
"Jongedames, volg je passie en laat die aan de wereld zien."

Sandra Pontanesi, met dubbel genoeg trad zij aan
Over de monitor vrouwelijke hoogleraren besloot zij van start te gaan.
We kregen percentages, trends in de afgelopen 10 jaar
De glazen plafond index, gelaten keken wij daarnaar.

Sandra toonde staatjes die er allemaal niet om logen
Man/vrouw verdelingen die best wat verschoven worden mogen.
Ze had de onverdeelde aandacht van bijna de hele klas
Slechts één mevrouw, ik zeg niet wie, die hier in slaap gevallen was.

Vrouwen verdienen stukken minder, tot ons aller groot verdriet
Meisjes, blijf niet onverschillig, want de vrouw is er nog niet.
Melanie Peters toen, 't was feest vandaag, vertelde zij
Maar een op de vijf hoogleraren vrouw? Dat stemde haar niet blij.

Talent hadden we nodig, sprak Melanie Peters ferm
De verwachting van de kraamkamer toonde zij op het scherm.
Over uitstromende vrouwen werd nog iets te berde gebracht
Was het mij dirty mind dat ik toen aan héél wat anders dacht?

Vandaag nog even feesten, morgen aan het werk, want veel te doen
"Instroom, doorstroom, uitstroom", reageerde Ingrid toen.
70% van de vrouwen stroomt niet door, vertelde zij
En toen haalde Ineke het panel er snel nog even bij.

Een korte voorstelronde, Ineke meldde ons terstond
Dat de discussie in het teken van de vooruitgang stond.
Damaris, Westerdijk Fellow, we hoorden haar allemaal aan
Zij sprak met zwoele, mooie stem over haar hoop op een vaste baan.

Alle Menschen werden Brüder, was van toepassing, zo bleek
Op Damaris, die verder dan haar neus lang was, en haar eigen heimat keek.
Het bieden van gelijke kansen? Hoe kon dat worden gefaciliteerd?
"Als er leiderschap getoond wordt", werd door de minister beweerd.

We moesten duurzaam iets bereiken, en waarom stagneerde dat?
De minister die erkende dat dat op vele levels zat.
Waar een wil is, is een weg, hoorden wij toen van Marjan
Leiderschap zat in je, overtuigd was zij daarvan.

Vrouwen moeten elkaar inspireren, nou dat kan ik onderschrijven
En ze moeten ruimte krijgen in hun omgeving vrouw te blijven.
José vielen twee dingen op, ze deelde ze alle twee
“Anders kijken naar de selectie procedures”, gaf ze ons daarna nog mee.

Een hoogleraar cardiologie, die een beetje verdrietig was
Vond mevrouw Peters wat stigmatiserend, meldde zij de klas.
“Geen vrouwen de deur uitjagen”, deelde zij nog mede
“En met 22%” zei Marjan,“ ben ik helemaal niet tevreden.”

De minister sprak over het bedrijfsleven, en voor de tweede keer
Waarom verdwijnen zoveel vrouwen? Aannemen alleen dat hielp niet meer.
“Er ontstaat een soort transfermarkt”, zei Ineke, verdomd als het niet waar is
Over haar werkplezier hoorden wij nog iets van Damaris.

We moeten zorgen voor kritisch massa, meldde nog José
En dat was meer dan feesten, deelde zij hier stellig mee.
Geen tijd meer voor vragen, de tijd was snel voorbij gegaan
Het panel dat trad af en wij twee traden even aan.

Alle Menschen werden Brüder, van tante Beerie tot Damaris
Alle schimmels leven nog, ik denk dat dit feest nog lang niet klaar is.
Het was mij een genoegen, ook Maarten is in z'n hum
Die verheugt zich op die mok, die geurkaars en 't iepenparfum.

Ik kan u zeggen dat ik dit een opwindend samenzijn vond
Zelfs de kou in deze aula raakte op de achtergrond.
Ik weet niet waardoor het kwam, en hoe 't met jullie zat
Maar het ik lang geleden dat ik zulke stijve tepels had.

Vrouwelijke sneldichters zijn er heel weinig, aan de top
Glazen plafonds, beloningsverschillen, ik loop er dagelijks tegenop.
En daarom zorg ik ook dat mijn gedichten altijd rijmen
Want als het een keer niet rijmt huren ze de volgende keer Nico Dijkshoorn in.

Haast tijd voor de borrel, aanstonds heffen wij de glazen
Op Johanna Westerdijk en op Patricia Faasse.
De schimmels levender dan ooit, die feesten vrolijk mee
En we zaten hier gezellig, en we zaten hier oké.

Dominique Engers, Utrecht, 10 februari 2017

www.desneldichteres.nl